

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 2Nt/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322010708
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Poperník
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322010708.1

Uznesenie

Okresný súd Levice samosudcom JUDr. Lukášom Poperníkom v trestnej veci odsúdeného F. M. o návrhu riaditeľa ústavu na uloženie ochranného dohľadu odsúdenému, na verejnom zasadnutí konanom dňa 17.08.2022 na Okresnom súde Levice a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce formou videokonferencie, takto

rozhodol:

Podľa § 76 odsek 3 Trestného zákona za použitia § 78 odsek 1 Trestného zákona, súd u k l a d á odsúdenému F. M., nar. XX.XX.XXXX v Z., bytom X. XXX, E. Z. I., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, ktorý bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/47/2018 zo dňa 28.11.2018, na trest odňatia slobody vo výmere 3 /tri/ roky, výkon ktorého končí dňa 17.10.2022, ochranný dohľad v trvaní 24 /dvadsaťštyri/ mesiacov.

Podľa § 77 odsek 1 písmeno a), písmeno b), písmeno c) Trestného zákona, odsúdený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je povinný dostaviť sa do dvoch pracovných dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť v určených lehotách a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediačný úradník vopred informovaný.

odôvodnenie:

Riaditeľ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce podal dňa 06.07.2022 na tunajší súd návrh na uloženie ochranného dohľadu u odsúdeného F. M. pred skončením výkonu trestu odňatia slobody. Vykonaným šetrením z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Želiezovce súd zistil, že odsúdený bol do výkonu trestu odňatia slobody dodaný príslušníkmi Policajného zboru dňa 17.10.2019 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra. Jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol.

Do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce bol premiestnený dňa 17.12.2019 za účelom výkonu trestu odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia. V rámci vnútornej diferenciacie bol odsúdený spočiatku umiestnený na výkon trestu do diferenciačnej skupiny „C“. Jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiaval. Voči väzenskému personálu zachovával zásady slušného správania a vystupovania. V kolektíve odsúdených bol znášanlivý, konflikty nevyvolával. Funkciou z radov odsúdených poverený nebol. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Do výkonu činností pre všeobecný rozvoj osobnosti súvisiacich s udržiavaním čistoty spoločných a ubytovacích priestorov sa zapájal. Svoj voľný čas trávil najmä čítaním, počúvaním rozhlasu a sledovaním televíznych programov. Pisomný kontakt udržiaval s matkou a so sestrou. Nárok na návštevu si neuplatnil. Kontakt formou telefonovania nevyužíval.

Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol.

Vzhľadom k jeho správaniu a pozitívnemu postojú k plneniu povinností bol dňa 11.03.2020 umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“. Jeho správanie a vystupovanie bolo po zmene diferenciačnej skupiny spočiatku na požadovanej úrovni. Neskôr v jeho správaní došlo k negatívnym zmenám, ktoré vyústili do konfliktných situácií so spoluodsúdenými a z uvedeného dôvodu opakovane odmietal ubytovanie v určenom oddiele. V ďalšom prípade porušil ústavný poriadok tým, že prechovával nepovolenú vec. S personálom ústavu prestal spolupracovať a odmietal sa riadiť pravidlami a normami v štandardom oddiele. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Do výkonu činností pre všeobecný rozvoj osobnosti súvisiacich s udržiavaním čistoty spoločných a ubytovacích priestorov sa spočiatku zapájal, neskôr však aj v tejto oblasti došlo k negatívnej zmene a do uvedených činností sa prestal zapájať. Svoj voľný čas trávil najmä čítaním, počúvaním rozhlasu a sledovaním televíznych programov. Písomný kontakt udržiaval s matkou a so sestrou. Nárok na návštevu si neuplatnil. Kontakt formou telefonovania využíval.

Disciplinárne odmenený bol v dvoch prípadoch, a to nasledovne:

- 14.06.2021 - pochvalou za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného,
- 07.09.2021 - pochvalou za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného.

Disciplinárne potrestaný bol v piatich prípadoch, a to nasledovne:

- 11.01.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 3 dni za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele,
- 13.04.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele,
- 14.04.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za prechovávanie nepovolenej veci,
- 06.05.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele,
- 17.05.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele.

Z dôvodu opakovaného porušovania ústavného poriadku bol dňa 25.05.2022 opäť umiestnený do diferenciačnej skupiny „C“. Jeho správanie a vystupovanie naďalej nebolo na požadovanej úrovni. Nedostatky boli zaznamenané v opakovanom bezdôvodnom odmietaní ubytovania v určenom oddiele. S personálom ústavu naďalej nespolupracoval a odmietal sa riadiť pravidlami a normami v štandardom oddiele. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Do výkonu činností pre všeobecný rozvoj osobnosti súvisiacich s udržiavaním čistoty spoločných a ubytovacích priestorov sa nezapájal. Svoj voľný čas trávil najmä čítaním, počúvaním rozhlasu a sledovaním televíznych programov. Do aktivít konaných v zmysle ponukového listu kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapájal. Písomný kontakt udržiaval s matkou a so sestrou. Nárok na návštevu si neuplatnil. Kontakt formou telefonovania využíval.

Disciplinárne potrestaný bol v dvoch prípadoch, z toho v jednom prípade za disciplinárne previnenie, ktorého sa dopustil ešte počas umiestnenia v diferenciačnej skupine „B“:

- 27.05.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele,
- 08.06.2022 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru byť ubytovaný v oddiele.

Disciplinárne odmenený nebol.

Z dôvodu sústavného porušovania ústavného poriadku a pôsobenia na ostatných odsúdených v rozpore s účelom výkonu trestu bol dňa 15.06.2022 umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom. Z dôvodu krátkosti času od umiestnenia do oddielu s bezpečnostným režimom mu neboli doposiaľ stanovené krátkodobé ciele zaobchádzania. Nie je preto možné zhodnotiť ich plnenie, len aktuálne správanie odsúdeného.

Aj napriek tomu, že po umiestnení odsúdeného do oddielu s bezpečnostným režimom neboli doposiaľ zaznamenané negatívne poznatky v správaní, je voči výkonu trestu negativisticky naladený, jeho postoj k vlastnému reedukačnému procesu je ľahostajný, orientuje sa len na uspokojovanie vlastných potrieb. V individuálnej práci s ním sa nepodarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v hodnotovej orientácii, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti nie je kritický. Svoj voľný čas trávi prevažne pasívnym oddychom, sledovaním televíznych programov a počúvaním rozhlasového vysielania. O duchovné aktivity neprejavuje záujem, väzenskú knižnicu od umiestnenia do oddielu s bezpečnostným režimom nevyužil. Pracovne zaradený nie je z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti zameraných na udržiavanie čistoty ubytovacích priestorov sa nezapája. Písomný kontakt udržiava s matkou a so sestrou. Nárok na návštevu si doposiaľ neuplatnil. Kontakt formou telefonovania využíva.

Disciplinárne odmenený ani potrestaný od umiestnenia do oddielu s bezpečnostným režimom doposiaľ nebol.

Ani napriek intervenciám zo strany väzenského personálu ústavu nedošlo u menovaného k pozitívnej zmene správania. Jeho postoj k vlastnej resocializácii je ľahostajný, voči zaobchádzaniu je rezistentný. Menovaný sa opakovane dopúšťal páchania trestnej činnosti, čo poukazuje na nekritický postoj k jej páchaniu. Jeho správanie a vystupovanie nie je na požadovanej úrovni. Riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké, resocializačná prognóza je nepriaznivá.

Odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie. Z uvedeného dôvodu navrhuje riaditeľ ÚVTOS odsúdenému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody uložiť ochranný dohľad.

Zástupca ÚVTOS Želiezovce na verejnom zasadnutí predniesol hodnotenie v súlade s jeho písomným vyhotovením zo dňa 23.06.2022 a zároveň dodal, že odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie. Z uvedeného dôvodu navrhol odsúdenému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody uložiť ochranný dohľad.

Na verejnom zasadnutí odsúdený F. M. uviedol, že s návrhom na uloženie ochranného dohľadu nesúhlasí, nakoľko sú voči jeho osobe pedagógovia zaujatí. Ďalej uviedol, že vznáša námietku zaujatosti a návrh na odňatie a prikázanie veci, nakoľko Okresný súd Levice a ÚVTOS Želiezovce majú nadštandardné vzťahy.

S ohľadom na skutočnosť, že námietka odsúdeného bola založená na iných dôvodoch, ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, súd podľa § 32 odsek 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti nekonal.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie má za to, že odsúdený vzhľadom aj na hodnotenie riaditeľa ústavu, spĺňa podmienky na uloženie ochranného dohľadu podľa § 76 odsek 3 Trestného zákona, a preto navrhol žiadosti vyhovieť.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že F. M. sa doposiaľ osemkrát dostal do rozporu s Trestným zákonom, pričom sa dopustil trestnej činnosti rôznorodého charakteru, prevažne násilnej povahy, pričom v troch prípadoch mu boli uložené tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu, z toho sa v dvoch prípadoch osvedčil. V prípade odsúdenia Okresným súdom Nitra sp. zn. 1T/115/1999 zo dňa 04.05.2000 sa odsúdený neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody a bol mu nariadený výkon trestu. V ďalšom prípade bol odsúdenému nariadený výkon náhradného trestu odňatia slobody z dôvodu nevykonania uloženého trestu povinnej práce a v ostatných štyroch prípadoch boli odsúdenému uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/47/2018 zo dňa 28.11.2018, ktorý trest odsúdený v súčasnosti vykonáva.

Z pripojeného spisového materiálu vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 3T/47/2018 bolo zistené, že trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/47/2018 zo dňa 28.11.2018, bol obvinený F. M. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 odsek 1, odsek 2 písmeno a), odsek 3 písmeno c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Výkon uvedeného trestu odňatia

slobody bol odsúdenému nariadený nariadením zo dňa 24.07.2019, predpokladaný koniec výkonu trestu je 17.10.2022.

Podľa § 76 odsek 3 Trestného zákona, súd môže na návrh prokurátora alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu uložiť odsúdenému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody ochranný dohľad aj bez splnenia podmienok uvedených v odseku 2, ak vzhľadom na správanie počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nemožno od neho očakávať, že po prepustení z výkonu trestu povedie riadny život.

Podľa § 77 odsek 1 Trestného zákona, odsúdený, ktorému súd uložil ochranný dohľad, je po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinný dostaviť sa do dvoch pracovných dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, a v rámci uloženého ochranného dohľadu a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, b) osobne sa hlásiť v určených lehotách a c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediačný úradník vopred informovaný.

Podľa § 78 odsek 1 Trestného zákona, ochranný dohľad sa ukladá na jeden rok až tri roky.

Po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí súd zistil, že zákonné podmienky pre uloženie ochranného dohľadu pred skončením výkonu trestu odňatia slobody sú splnené. Súd konštatuje, že vzhľadom na správanie odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu odňatia, nemožno od odsúdeného očakávať, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Odsúdený bol v rámci výkonu trestu pre opakované porušenia ústavného poriadku preradený z diferenciačnej skupiny „B“ do skupiny „C“ a následne dokonca do oddielu s bezpečnostným režimom. Už zo samotného zaradenia odsúdeného do diferenciačnej skupiny „C“ a celý bezpečnostného režimu nepochybne plynie záver, že odsúdený neparticipuje ani na samotnom účele trestu. Svojím nerešpektovaním autorít dáva odsúdený najavo, že nemá záujem o prevýchovu, odmieta výchovné pôsobenie, na základe čoho existuje obava, že po prepustení bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Napriek skutočnosti, že odsúdený svojím protiprávnym konaním nespáchal obzvlášť závažný zločin, v ktorého prípade by mu bol ochranný dohľad nariadený zo zákona, jeho správanie počas výkonu trestu odňatia slobody ani prinajmenšom nenasvedčuje takým záverom, že by uložený trest, ktorého predpokladaný koniec je dňa 17.10.2022, splnil aj funkciu výchovnú. Odsúdený bol doposiaľ sedemkrát disciplinárne potrestaný, pričom sa vynímajúc jeden prípad vždy jednalo o odmietnutie splniť príkaz príslušníka zboru. Odsúdený je voči výkonu trestu negativisticky naladený, jeho postoj k vlastnému reedukačnému procesu je ľahostajný, orientuje sa len na uspokojovanie vlastných potrieb. V individuálnej práci s ním sa nepodarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v hodnotovej orientácii, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je nekritický, o čom svedčí aj jeho vyjadrenie k návrhu na uloženie ochranného dohľadu, z ktorého je zrejmé, že potrebu nariadenia ochranného dohľadu vníma ako postih, ktorého zodpovednosť sa snaží preniesť na niekoho iného. Odsúdený nie je schopný a ochotný prijať zodpovednosť za svoje konanie. Súd má za to, že s ohľadom na správanie odsúdeného počas výkonu trestu nemožno u neho očakávať, že bez nútenej postpenitenciárnej starostlivosti bude viesť riadny život. Uvedený názor súdu potvrdzuje aj výpis z registra trestov, z ktorého nepochybne vyplýva, že odsúdený páchal trestnú činnosť opakovane, čo poukazuje na nekritický postoj k jej páchaniu, pričom v prevažnej miere sa jednalo o trestnú činnosť násilnej povahy. Opakovane bol vo výkone trestu odňatia slobody, ale ani uložené a vykonané tresty ho neodradili od pokračovania v páchaní trestnej činnosti. Je zrejmé, že odsúdený má problém rešpektovať základné a morálne etické normy spoločnosti, nakoľko opakovane a bez kritického náhľadu pácha protiprávne konanie.

Ochranný dohľad je ochranným opatrením prispievajúcim k ochrane spoločnosti a jej záujmov pred protiprávnou činnosťou, je tak súčasťou komplexu postpenitenciárnej starostlivosti, ktorá je nevyhnutná na dovŕšenie nápravy nielen páchatelov obzvlášť závažných zločinov, recidivistov ale aj odsúdených osôb, u ktorých je obava, že po prepustení budú pokračovať v trestnej činnosti, resp. že nedôjde k ich náležitej resocializácii.

V danom prípade má súd za to, že pomoc probačného a mediačného úradníka v primeranej dĺžke, ktorý odsúdeného navedie, ako si nájsť zamestnanie, zaradiť sa do spoločnosti a viesť riadny život, môže jeho osobu ovplyvniť len pozitívne. Odmietavý postoj odsúdeného a absencia sebareflexie odsúdeného bez rozporu nasvedčujú tomu, že nariadenie ochranného dohľadu zaručí efektívnosť už uloženého trestu.

Berúc do úvahy osobu odsúdeného, prostredie v ktorom žije, jeho doterajší život, povahu páchanej trestnej činnosti, ako aj skutočnosť, že odsúdený bol opakovane súdne trestaný, dospel súd k záveru, že u neho existuje obava, že po prepustení nebude viesť riadny život a bude pokračovať v ďalšej trestnej činnosti. S poukazom na uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými ustanoveniami zákona, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a odsúdenému uložil ochranný dohľad v trvaní 24 mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia na Okresný súd Levice k sp. zn. 2Nt/50/2022. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemajú tí účastníci konania, ktorí sa svojho práva vopred výslovne vzdali.